

Amintiri din copilărie

Umorul

Ion Creangă

Umorul “Amintirilor din copilărie” are ca sursă, în primul rând, comicul de situație, căci unele întâmplări sunt hazlii prin însăși natura lor. Astfel sunt momentul plecării la Iași, întâmplarea de la rohatca Păcurari, înfățișarea dezolantă, aproape grotescă, a “zmeilor” lui moș Luca sau imaginea dascălimii adunate la seminarul de la Socola.

Diferența dintre intenție și realitate, neconcordanța dintre aparență și esență, nepotrivirea dintre situații și rezolvarea lor în mod neașteptat sunt tot atâtea surse ale umorului care au ca urmare opozițiile între diverse întâmplări, situații și fapte.

Astfel apar opozițiile dintre gândurile de călugărie ale lui Nică și imposibilitatea comunicării lor, tristețea celor hărăziți surghiunului și bucuria fetelor și a flăcăilor rămași în sat, dintre tulburarea lui moș Luca și bucuria din final a copiilor.

Deosebit de semnificativă este și imaginea reală a “smârtoagelor de cai” ai bătrânului în evidentă discrepanță cu părerea Smarandei care vedea în ei “doi cai ca doi zmei”.

Sursă a umorului este și trecerea de la lucrurile serioase la glumă, schimbarea registrului rememorării, evitând totodată și “căderea în urâcioasa întristare”.

Astfel, evocând liric universul satului, pentru a nu cădea în melancolie, Creangă introduce o vorbă de duh: “... și câte alte petreceri pline de veselie nu se făceau pe la noi, de-ți părea tot anul zi de sărbătoare! Vorba unei babe: Să dea Dumnezeu tot anul să fie sărbători și numai o zi de lucru, și atunci să fie praznic și nuntă”. [...]

Umorul lui Creangă, realizat printr-o diversitate de procedee, are calitatea de a pune în evidență dragostea față de oameni, el nu sancționează, nu dă verdicte morale, ci privește cu îngăduință micile defecte omenești.